

Цирфа Г.О.

доцент факультету соціології і права НТУУ „КПІ”

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ ПЕРЕД ЄС ТА ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЗОНІ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ.

Українська система регулювання прав інтелектуальної власності продовжує інтегруватися у систему міжнародних стандартів .

Прагнення України увійти рівноправним членом до Європейського і світового інтернаціонального співтовариства, де гідно оцінюються плоди творчої праці, поступово реалізуються.

Україна цілеспрямовано виконує вимоги, які були встановлені на саміті Європейської Ради у м. Копенгагені 21-22 червня 1993 року. Вони стали підґрунтям, складовою частиною правової реформи та гуманізації законодавства в нашій Державі.

Партнерство між Європейськими співтовариствами та їх державами-членами започаткувала Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими співтовариствами і Україною (УПС), яка була підписана 14.06.94 року. Після тривалого процесу ратифікації УПС набула чинності тільки 1 березня 1998 року.

Відповідно до цієї Угоди Україна взяла на себе зобов'язання вживати заходів для поступового приведення національного законодавства у відповідність із законодавством Європейського Союзу (ЄС) у різних сферах, серед яких важливе місце займає сфера інтелектуальної власності.

У 2006 році між Європейською Комісією та Україною був започаткований діалог для вирішення питань у сфері інтелектуальної власності, які становлять взаємний інтерес сторін. З метою залучення інтелектуальної власності до спільного ринку Співтовариства, Європейська Комісія вжила певних заходів спрямованих на гармонізацію законодавства з інтелектуальної власності.

Інтелектуальна власність є найбільш цінним капіталом людства. Інтелектуальний ресурс можна вважати пріоритетним і в сфері регулювання міжнародних торговельно-економічних відносин.

Інституціональною формою глобальної торгової системи є Світова організація торгівлі (СОТ), членом якої 16 травня 2008 року стала і Україна.

Основним завданням СОТ є комерційна й економічна орієнтація держав-членів на підвищення рівня життя. Пріоритетними є положення, насамперед, Генеральної угоди тарифів і торгівлі (ГАТТ) та її складової – Договору про торгові аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPs), що полягають у багатьох важливих зобов'язаннях, які повинні виконувати країни-члени СОТ.

У вересні 2008 року Україна і ЄС домовилися про укладання нової посиленої угоди на принципах асоціації, що буде містити в собі створення зони вільної торгівлі (ЗВТ).

Європейська асоціація вільної торгівлі продовжує співпрацю з Україною щодо створення умов, необхідних для укладення угоди про вільну торгівлю. Черговий, 15-й раунд переговорів про створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом, розпочався в Києві 08.02.2011 року.

У Європейській Комісії поки що сподіваються, що угода про зону вільної торгівлі між Україною і ЄС може бути підписана до кінця року, а набере чинності після проходження процедур ратифікації у 2013 році. Керівництво України також виступає за якнайшвидше завершення переговорів про ЗВТ з Євросоюзом.

Проте, «на створення всеосяжної зони вільної торгівлі піде не один рік. За цей час українським виробникам доведеться вкласти чималі кошти для переходу на євростандарти і навчитись захищати власні інтереси на європейському ринку, де Україна матиме чимало конкурентів. На ринку сільськогосподарської продукції – це Франція, Іспанія та Італія, в металургії – насамперед Франція та Німеччина»¹

Отже, щоб потрапити на європейські прилавки, українські товари, в першу чергу повинні бути конкурентоздатними.

¹Юлія Журавльова «У Харкові обговорили перспективу зонивільноїторгівлі з ЄС і їїпереваги» /Радіо Свобода, 03.12.2010 <http://www.radiosvoboda.org/>

Конкуренція між виробниками товарів і послуг все більше переміщується від цінової до рівня та якості виробу. То ж, підвищення конкурентноздатності українських товарів та послуг – це успішна інтеграція до будь-якої зони вільної торгівлі. Тому, український виробник повинен знати яка продукція належить обов'язковій сертифікації та стандартизації і які вимоги до неї висуваються на світовому ринку. У Франції, наприклад, обов'язковій сертифікації охоплено більш ніж 180 тисяч виробів.

Особливо у безпеці під час продажу товарів знаходиться інтелектуальна власність. Україна, вже сьогодні веде переговори про укладення двосторонніх угод і питання захисту прав інтелектуальної власності при підписанні цих угод повинні бути чи не на першому місці.

Так, нещодавно (вересень 2010 року) почалися переговори про підписання двосторонньої угоди між Україною та Сінгапуром. В ході переговорів, зокрема, обговорювалися питання доступу товарів, перш за все, сільськогосподарської продукції. А як відомо, ця продукція потребує захисту прав інтелектуальної власності, особливо це стосується охорони сортів рослин. Охорона сортів рослин унормована Регламентом ЄС № 2100/94 від 27 липня 1994 р. Україна у 2006 році прийняла Закон «Про внесення змін до Закону «Про охорону прав на сорти рослин», проте окремі положення цього закону все ж залишилися не узгодженими із Регламентом 2100/94.

Отже, кожна нова угода повинна ретельно обговорюватись. Не виконання міжнародних зобов'язань, в першу чергу ставить у безпеку українські товари.

Як відомо, у ході останніх переговорів (лютий 2011) щодо підписання Угоди про зону вільної торгівлі, яка, скоріш за все, буде називатися «Угода про асоціацію», є серйозні моменти, які стримують швидке укладення Угоди. Претензії до положень майбутньої Угоди висувають обидві сторони. А те, що пропонує Євросоюз Україні, по багатьом позиціям викликає незадоволення не тільки з боку українського уряду а й українського виробника і споживача.

ЄС висуває вимогу про введення квот (понад 400 вилучень). Так, Євросоюз пропонує Україні відмовитися від використання захищених географічних назв

продуктів протягом 5-10 років після створення зони вільної торгівлі. Це стосується назв: «Коньяк», «Шампанське», «Токкае», «Хересс» а також сортів сиру, наприклад, «Фета», «Рокфорт» тощо. І хоча аргумент вагомий, - щоб не порушувати «правил інтелектуальної власності», все ж така пропозиція не є прийнятною, оскільки не передбачає компенсації українським виробникам витрат на ребренд або перепрофілювання виробництва².

То ж, сподіваємося, що Уряд України, розуміючи необхідність зближення та уніфікації норм міжнародного законодавства, зокрема інтелектуального законодавства, буде виваженим і наполегливим у прийнятті запропонованих правових положень, які увійдуть у майбутню Угоду.

²Режим доступу: <http://video.i.ua/user/3267152/40371/240316/>